

10^η σειρά δημοσιευμάτων

Στην εποχή της Τουρκοκρατίας σε κάθε χωριό, κωμόπολη ή πόλη υπήρχε μια **κοινότητα** [=το σύνολο των χριστιανών κατοίκων ενός χωριού ή πόλης με επικεφαλής τους κοινοτικούς τους άρχοντες].

Η Σιάτιστα από κτίσεώς της διοικούνταν από Συμβούλιο που συνεργαζόταν στενά με την Εκκλησία και αργότερα με τον εκάστοτε Μητροπολίτη, ο οποίος πάνω σε κάθε σπουδαία πράξη του Συμβουλίου προσυπέγραφε «ο Μητροπολίτης Σισανίου και Σιατίστης επιβεβαιοί».

Το Συμβούλιο αποτελούνταν από ικανό αριθμό πολιτών-πιθανότατα γύρω στους 20- που στη Σιάτιστα, όπως προκύπτει από πράξεις που αναγράφονται στον κώδικα Ζωσιμά, αποκαλούνταν εντιμότατοι άρχοντες.

Σύμφωνα με την παράδοση στην αρχή διορίζονταν «δια σιγιλίου γράμματος» ύστερα από πρόταση του Μητροπολίτη, αργότερα εκλέγονταν από τους κατοίκους που είχαν δικαίωμα ψήφου.

Η Σιατιστινή κοινωνία της τουρκοκρατίας, κάνοντας ακόμη ένα βήμα πιο πέρα, αποφάσισε σύσταση ειδικού σώματος εξέτασης αστικών διαφορών. Η περίπτωση περιγράφεται σε πράξη του Κώδικα Ζωσιμά με ημερομηνία 15 Φεβρουαρίου 1839.

Στην πράξη αυτή καταγράφεται ότι: Οι Σιατιστινοί ζήτησαν και πήραν άδεια από την ανώτερη τουρκική διοίκηση, για να δημιουργήσουν μια «εξάδα» επιλεγμένων συμπολιτών τους «... δια να θεωρούν τας εμπορικές διαφοράς και κάθε άλλην διαφοράν (εκτός μόνον όσα ανήκουν εις τον ιερόν μεμκεμέ=δικαστήριο)...». Η θητεία της «εξάδας» θα ήταν εξάμηνη, θα δούλευαν «αμισθί» και η Κοινότητα αναλάμβανε την υποχρέωση να σέβεται και να εφαρμόζει τις αποφάσεις της. «...Εις την απόφασιν της ανωτέρω εξάδος είμαστε όλοι ευχάριστοι. Εις αυτό θέλει προστατεύει και ο πανιερώτατος Διευθυντής μας κύριος Λεόντιος (είναι ο μητροπολίτης της περιόδου κατά την οποία αποφασίστηκε η σύσταση της «εξάδας»)»...».

Με τον τουρκικό νόμο που ίσχυσε το 1850 ιδρύθηκε στη Σιάτιστα Δημαρχείο.

Ο Δήμαρχος εκλεγόταν από τους άρχοντες που αποκαλούνταν πλέον δημογέροντες και διοριζόταν από τον Μουτεσαρίφη Σερβίων.

Το 1890 καταργήθηκε το Δημαρχείο και επανιδρύθηκε το 1900.

Το 1914 με τον νόμο ΔΝΖ καταργήθηκε το Δημαρχείο και η Σιάτιστα ονομάστηκε Κοινότητα

Από τότε οι Σιατιστινοί εκλέγουν με ψηφοφορία τους κοινοτικούς τους άρχοντες.

Κατόπιν αιτήσεως των κατοίκων και λόγω της ενδόξου ιστορίας της η Κοινότητα Σιατίστης αναγνωρίσθηκε ως Δήμος. (ΦΕΚ 29/13-2-1952τ. Α).

Με το γνωστό νόμο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ η Σιάτιστα είναι η έδρα ενός μεγαλύτερου Δήμου, του Δήμου Βοΐου.

Σε όλες τις περιπτώσεις οι Σιατιστινοί ενδιαφέρονταν για τα όσα έπρεπε να γίνουν στην πόλη τους και μάλιστα δημοσίευαν τις θέσεις τους στις εφημερίδες όπως φαίνεται από το δημοσίευμα της ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ στο φύλλο της 12/8/1929.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ

**Η ΕΚΛΟΓΗ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΟΥ**

ΣΙΑΤΙΣΤΑ 11.-- Την περασμένη Κυριακή στις Κοινοτικές εκλογές η Σιάτιστα, ανέδειξε τους έπαικτοτές της με την έξη σειρά όπως ακριβώς.

Έπι συνόλου 697 1) Παναγ. Τσίπου με ψηφισμα 491, 2) Γεώργ. Διδάκου με 490, 3) Μαρ. Τζήσαν με 486, 4) Πέτρο. Διογέα 461, 5) Δημ. Καραγιάννη με 446, 6) Ζήσαν Αλέξου με 400, 7) Γεώργ. Μήσαν με 391, και 8) Ουδδ. Καραγιάν με 378 πλειος ανισως έτι της πλειοψηφίας, έμφ το άλλα 13 έτι της μειοψηφίας.

9) Χρήστ. Μουζιάση και Κων. Ι. Αλεξίου ισοψηφισθησαν με 339, 10) Γεώργ. Κωνσταντίνου με 337, 11) Γεώργ. Νούτσιου με 322, και 12) Αλέξη Κολέβα με 195 ψήφους. Έξελέγησαν δηλ. 6) της Άνω και 8) της Κάτω Σιατίστης έχραματό οι κωματικώς, πράγμα που ηχαρίστησε τους πάντας.

Ίώρα με την εκλογή των 6) άνω ηδη σάπουν η Σιάτιστα βαυκαλίζεται πως γρήγορα θα εντύχηση να βή με καλύτερη υγεία σε κάθε ζήτημά της, άρατι να πραγματοποιη μεταξυ των εκλεγέντων πνεύμα αλληλεγγύης και έξθος εις την έξασπρήσθησαν των πραγματικών γενικών συμφερόντων και όχι μικροφιλισμίες και πενύμα τοπικισμού (Χορμικών Άνω Σιατ. ή Γερανιστών-Κάτω Σιατ.).

Θά τους ενόχωνε η Σιάτιστα, αν ενόχος έξ αρχής θέλησαν οι κ. ν. νέα Κοιν. Συμβούλιο, να συντελέσουν εις την παρά νάνεαν πυθηνή και ανέκαθεν επιθυμησίαν αλλά μη καταβωθρεσίαν άκρίση Ένωσαν των δυο Συνοικιών διά της μεταστροφής της ίδρας της Κοινότητος εις τό μέσον της πόλεως. Δια ίσχυος εις τό νεώκτερο Έκκλ. όργανο δηλ. παρά των Άνω Μηνά ένω και παρασπρωτός μέχρις υδ έπ τευγή η άποκλισης εις τωόν Κοινοτικό Μαγάρου. Ούτω θα έξηρηγετόνται άμφότερα οι Συνοικία και θα γίνη άπαρχή της βωδμηδών έπιπέσεως των δυο Συνοικιών διά της άνοχόμεως κωτισιών εις τό μεταξυ των κανόν.

Απεράλλητος όμως όνειν να κινήθων και ο Προεδρευόν Σέλλογος Σιατίστης όστις φρονισμον ότι όδον να έξη την πρωτοβουλίαν εις κοινάς περιπτώσεις καθώς έπίση και γάθε Σωματίων Σιατίστης και να άφώσεν από το νέο Κοινω. Συμβούλιον την πραγματική έξασπρήσθησαν των άναγκών της πόλεως, αν προχέι: Α! Η ύδρευσις διά της επτελέσεως των μελετηθέντων έργων υπό την άναγέρου διαβάλλου του άκείου Υπουργείου έδαφικωύ κ. Σωτηρίου. Β! Η ίδρυσις κνωσείου Άραρι κηγάτων, όδου κ' άμύλια άρκατοσπρωσμου. Γ! Η άποκλισιως της όδου

Σιατίστης--Βυθωνείων (Βοσφιέτας), ή έναρχής του τμήματος Σιατίστης--Μπαράς προς Κωφάση της όποιος η μελέτη και ο προοπτικωσμός έχουν αυτελεσθή από Ηλιάς και εθελόκωου εις τό Έρωσεν. Συγκοιν. Ένομα. Έπίσης ή διεύκλιση της έντός της πόλεως όδοις όδοι εις ώ ρισμένα ευέλιωτοιν μέρη, διας όρξω να εκπονηθών υχόδου, όστε υχόσεναι εις τό Γραφείον του Νομορρύ. Κολένης όπόθεν όδον να ζυγηθή και να άναγορευθή τό ταχίωρον ή άνέγεραι άλλων κηρήν παρά την ένωσ. όδον, ίτοι προληψη πάσα έπιβύσυναι του πρωτοβουλιωμού διά την άπάλωτρησιν των ταχών καταλαρασθροσμένων.

Δ! Η περιφώλις και δωρηθέντος ούτω πέδου παρά των Άνω Μηνά, όπως ορηθή τό υχδ διετίες μελετημένον. Η έπον Σιατίστης και ή βωδμηδών πρωτοβουλιω τουτου εις Κοινοτικό πέδου. Ε! Η εντύχησις και υσοσικωική έμφέλιση της Κωνσταντίνου εις την Δ'. Διενήν Έκκλ. όδου Θεσσαλονίχη.

Παραίνοντες άκατάδωμετες ότακάς σόστας προς πάντα άνω άρκατοσπρωσμου ύποβαθρήσαν τό Κνωον. Συμβούλιον εις τό βαρύ άνακαινωτικόν του έργου. Γάψ.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ 12/8/1929 ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ
Η ΕΚΛΟΓΗ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΟΥ

ΣΙΑΤΙΣΤΑ 11- Την περασμένη Κυριακή στις Κοινοτικές εκλογές η Σιάτιστα ανέδειξε τους εκλεκτούς της με την εξής σειρά επιτυχίας.

Επί συνόλου 697: 1) Παναγ. Τσίπον με ψήφους 491, 2) Γεώργ. Διδόλην με 490, 3) Μιχ. Γράβαν με 486, 4) Πέτρ. Δίσγκα με 461, 5) Δημ. Καρανάσιον με 448, 6) Ζήσην Αλεξίου με 400, 7) Γεωρ. Μήκαν με 391, και 8) Θεόδ. Κατρανάν με 378 όλους αυτούς εκ της πλειοψηφίας, ενώ το άλλο 1/3 εκ της μειοψηφίας. 9) Χρήστ. Μουχτάρη και Κων. Ι. Αλεξίου ισοψηφούντας με 339(;), 10) Γεωρ. Κυριαζίδη με 357, 11) Γεώργ. Νούσιον με 322 και 12) Αλέξη Καλύβα με 195 ψήφους. Εξελέγησαν δηλ. 6 της Άνω Σιατίστης και 6 της Κάτω Σιατίστης, αχρωμάτιστοι κομματικώς, πράγμα που ηυχαρίστησε τους πάντας.....

Θα τους ευγνωμονή η Σιάτιστα, αν ευθύς εξ αρχής θελήσουν οι κ.κ. νέοι Κοιν. Σύμβουλοι να συντελέσουν εις την παρά πάντων ποθητήν και ανέκαθεν επιδιωχθείσαν, αλλά μη κατορθωθείσαν ακόμη, Ένωσιν των δύο Συνοικιών δια της μεταφοράς της έδρας της Κοινότητας εις το μέσον της πόλεως Σιατίστης, εις το νεόκτιστο Εκκλ. οίκημα δηλ. παρά τον Άγιο Μηνά, έστω και προσωρινώς μέχρις ου επιτευχθή η απόκτησις ειδικού Κοινοτικού Μεγάρου. Ούτω θα εξυπηρετώνται αμφοτέραι αι Συνοικίαι και θα γίνη απαρχή της βαθμηδόν ενώσεως των δύο Συνοικιών δια της ανεγέρσεως κατοικιών εις το μεταξύ των κενόν.

Παραλλήλως όμως δέον να κινηθούν και ο Προοδευτικός Σύλλογος Σιατίστης, όστις φρονούμεν ότι δέον να έχη την πρωτοβουλίαν εις τιοιούτας περιστάσεις καθώς επίσης και κάθε Σωματείον Σιατίστης και να αξιώσουν από το νέον Κοινот. Συμβούλιον την πραγματικήν εξυπηρέτησιν των αναγκών της πόλεως, ων προέχει :

A) Η ύδρευσις.....B) Η ίδρυσις φυτωρείου Αμερικ. Κλημάτων, διότι τ' αμπέλια ημικατεστράφησαν. Γ) Η αποπεράτωσις της οδοϋ Σιατίστης-Καλονερίου (Βρογκίστης), η έναρξις του τμήματος Σιατίστης-Μπάρας προς Κοζάνην..... Δ) Η περίφραξις του δωρηθέντος οικοπέδου παρά τον Άγιον Μηνά, όπως στηθή το προ διετίας κεκλεισμένον Ηρώον Σιατίστης και η βαθμηδόν μετατροπή τούτου εις Κοινοτικόν πάρκον. E)

Η ευπρόσωπος και συστηματική εμφάνισις της Κοινότητος εις την Δ΄ Διεθνή Έκθεσιν Θεσσαλονίκης.

Περαίνοντες απευθύνομεν θερμάς συστάσεις προς πάντας, όπως οργανούμενοι υποβοηθήσουν το Κοινот. Συμβούλιον εις το βαρύ ανακαινιστικόν του έργον

Γυψ

Βιβλιογραφία-πηγές:

- Μιλτιάδης Στρακαλής, **Εξέλιξις της Δημοτικής αρχής εις την Σιάτισταν**, Σιατιστέων Μνήμη, Λεύκωμα του Συλλόγου Σιατιστέων Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1972, σελ. Α 57.
- Καλινδέρης Μιχαήλ, **Ο Κώδιξ της Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης (1686-)**, Έκδοσις της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών στη σειρά Μακεδονική Βιβλιοθήκη, Θεσσαλονίκη 1974, σελ. 126-127.

Οι φωτογραφίες των αποσπασμάτων των εφημερίδων προέρχονται από το διαδικτυακό τόπο: Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού τύπου <http://www.nlg.gr/digitalnewspapers/ns/main.html> (*)

Πίνακας δημοσιευμάτων